PROGRAM EXECUTIV
ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ȘI
GUVERNUL REPUBLICII POLONE
ÎN DOMENIILE CULTURII, EDUCAȚIEI ȘI ȘTIINȚEI
PENTRU ANII 2022 – 2025

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Polone, denumite în continuare „Părți",

Ghidându-se de principiile respectului pentru drepturile omului, deschiderii, toleranței și dialogului intercultural,

Dorind să dezvolte cooperarea în domeniile culturii, educației, științei, tineretului și sportului,

Acordând atenție deosebită contactelor interumane directe și creative,

Având drept scop implementarea Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Polone privind colaborarea culturală și științifică, semnat la Chișinău la 10 decembrie 1997,

au convenit asupra următoarelor:

I. Cultura

Articolul 1

Părțile vor susține organizarea vizitelor de studii ale specialiștilor din toate domeniile culturii în cadrul cooperării directe a instituțiilor competente ale ambelor Părți. Condițiile organizaționale și financiare detaliate vor fi convenite de către aceste instituții.

Articolul 2

În dependență de posibilități, Părțile vor sprijini participarea artiștilor și colectivelor artistice la evenimente teatrale internaționale, festivaluri muzicale și de dans, organizate pe teritoriul statului celeilalte Părți.

Articolul 3

Părțile vor susține prezentările lucrărilor teatrale ale autorilor din ambele țări, în special ale celor contemporani.

Articolul 4

1. Părțile vor sprijini participarea creatorilor de film și operelor acestora la festivaluri internaționale de film, organizate pe teritoriul statului celeilalte Părți, în conformitate cu regulile de organizare a unor asemenea festivaluri.

2. Părțile vor facilita organizarea recenziilor de film. Detaliile privind organizarea acestora vor fi stabilite de către instituțiile competente.

3. Părțile vor promova cooperarea directă între instituții pentru schimbul de experiență privind digitalizarea, conservarea și promovarea patrimoniului filmografic.

Articolul 5

1. Părțile vor încuraja promovarea pieselor compozitorilor din statul celeilalte Părți.

2. Părțile vor sprijini organizarea Master – classurilor și atelierelor muzicale.

Articolul 6

Părțile vor promova cooperarea directă între instituțiile culturale și organizațiilor de creație, care activează în domeniul artelor vizuale și esignului.

Articolul 7

1. Părțile vor susține colaborarea directă între bibliotecile naționale din cele două țări, în baza înțelegerilor directe dintre acestea, în privința schimbului de experiență privind utilizarea tehnologiilor moderne, în special pentru protecția, conservarea și digitalizarea fondului bibliotecar.

2. Părțile vor încuraja inițiativele de traducere și publicare de către entitățile respective din ambele țări. Partea poloneză încurajează traducătorii moldoveni și editorii, care sunt interesați în traducerea literaturii poloneze să utilizeze programele coordonate de către Institutul Cărții, printre care @POLAND Translation Programme.

Articolul 8

1. Părțile vor sprijini cooperarea muzeelor lor, în special în ceea ce privește schimbul de experiență privind managementul acestor instituții.

2. Părțile vor încuraja încheierea unor acorduri directe între muzee, inclusiv privind acțiunile ce vizează prezentarea reciprocă a colecțiilor și organizarea de expoziții.

Articolul 9

1. Părțile vor încuraja cooperarea directă între instituțiile active în domeniul protecției patrimoniului cultural.

2. Părțile vor promova inițiativele care vizează protecția și conservarea monumentelor istorice, care aparțin patrimoniului cultural comun și care se află pe teritoriul celor două state, în special prin schimbul de experiență între instituțiile competente și implementarea proiectelor comune de cercetare și conservare a lucrărilor la fel și prin organizarea cursurilor de instruire în acest domeniu.

3. Partea poloneză va invita cercetătorii moldoveni să beneficieze de programul de burse *Tesaurus Poloniae*, care este coordonat de către Centrul Internațional Cultural din

Cracovia și care este destinat cercetătorilor străini din domeniul patrimoniului istoric și cultural al Republicii Polonia și Europei Centrale.

Articolul 10

1. Părțile vor coopera în scopul interzicerii și contracarării operațiunilor ilicite de import, export, și transfer de proprietate a bunurilor culturale care constituie patrimoniul lor cultural în conformitate cu legislația aplicată în Statele Părți și convențiile internaționale la care ambele țări sunt parte.
2. Părțile, vor respecta normele general aplicabile de drept internațional și alte standarde internaționale cu privire la contracararea circulației ilegale ale bunurilor culturale și vor întreprinde măsuri cu caracter normativ și aplicativ pentru ca sa returneze bunurile cultural care au fost pierdute sau ilegal exportate și vor preveni traficul ilicit al patrimoniului cultural.

Articolul 11

Părțile vor promova cooperarea în domeniul arhivisticii, în special în ceea ce privește: asigurarea accesului la arhive în scopuri științifice, sociale și legale, precum și schimbul de experiență, publicații și copii ale documentelor în temeiul unor înțelegeri dintre entitățile publice competente în materie ce ține de arhiva de stat.

Articolul 12

Părțile vor promova participarea creatorilor și ansamblurilor la festivaluri populare internaționale, organizate pe teritoriul Statului celeilalte Părți, precum și cooperarea specialiștilor din domeniul culturii populare și protecției patrimoniului cultural intangibil.

Articolul 13

1. Părțile vor încuraja dezvoltarea cooperării între academiile lor de arte în temeiul înțelegerilor directe între ele.

2. Părțile vor susține participarea cetățenilor Republicii Moldova la Programul de burse *Gaude Polonia,* coordonat de Centrul Național pentru Cultură din Polonia.

Articolul 14

1. Părțile vor realiza schimb de experiență privind programele și inițiativele culturale ale Uniunii Europene.

2. Părțile vor sprijini cooperarea institutelor culturale ale statelor-membre ale Uniunii Europene în cadrul domeniului de activitate al Clusterului EUNIC în Republica Moldova.

3. Părțile vor încuraja implementarea proiectelor culturale în cadrul Parteneriatului Estic.

II. Educația și știința

Articolul 15

În cadrul cooperării lor, Părțile vor acorda o atenție deosebită următoarelor aspecte:

1) Promovarea studierii limbii polone ca limbă străină în instituțiile de învățământ superior, în Republica Moldova;
2) Asigurarea pentru cetățenii Republicii Moldova de origine poloneză a posibilității de studiere a limbii polone și a unor discipline în poloneză, în cadrul sistemului de învățământ din Republica Moldova;
3) Cooperarea și schimbul de experiență în cadrul ERASMUS +, programul Uniunii Europene pentru educație, instruire, tineret și sport.

Articolul 16

Anual, Partea moldovenească va oferi Părții poloneze un număr total de 18 luni de stagii științifice, cu durata de la o lună până la nouă luni fiecare, fără achitarea taxei pentru instruire și fără bursă. Partea poloneză poate oferi burse pentru persoanele detașate pentru un stagiu în Republica Moldova, în conformitate cu reglementările interne.

Articolul 17

Anual, Partea poloneză va oferi Părții moldovenești, în instituțiile de învățământ superior subordonate Ministerului Educației și Științei:

1) Până la 4 (patru) locuri de studii la ciclul I, ciclul II și studii integrate, fără achitarea taxei pentru instruire și fără bursă; studiile pot fi precedate de un curs pregătitor;
2) Un număr de 10 (zece) luni de stagii de cercetare, cu durata de la o lună până la nouă luni fiecare, fără achitarea taxei pentru instruire și fără bursă.

Articolul 18

Anual, Partea poloneză, urmare a coordonării cu Partea moldovenească, va delega în Republica Moldova profesori care vor preda limba poloneză și profesori de alte discipline, predate în limba polonă, în grădinițele și școlile de pe teritoriul Republicii Moldova, frecventate de copii de origine poloneză. Părțile vor agrea anual asupra numărului de profesori delegați.

Articolul 19

Părțile vor încuraja studierea limbii și literaturii celeilalte Părți în instituțiile sale de învățământ superior. Astfel, asistența în angajarea profesorilor universitari – specialiști în limbă și literatură va continua, în concordanță cu solicitările instituțiilor de învățământ superior din ambele țări.

Articolul 20

Anual, Partea poloneză va primi profesori universitari și studenți ai facultăților de Pedagogie, limbi străine și de la cursuri de limbă polonă din Republica Moldova pentru a participa la cursuri de vară de limbă și literatură polonă. Partea polonă va asigura participarea a 5 (cinci) persoane în cursurile de vară de limbă și literatură poloneză.

Articolul 21

Părțile se vor asista reciproc în asigurarea instituțiilor de învățământ cu manuale, literatură metodică și alte suporturi didactice, în scopul satisfacerii necesităților educaționale ale persoanelor de origine poloneză.

Articolul 22

Părțile vor încuraja cooperarea directă dintre instituțiile de învățământ superior și instituțiile științifice de cercetare, în baza acordurilor încheiate între acestea.

Articolul 23

Părțile vor susține participarea savanților și specialiștilor la seminare științifice, conferințe și alte evenimente, condițiile financiare de participare urmând a fi stabilite, de fiecare dată, de către organizatori.

Articolul 24

Părțile vor susține implementarea activităților comune, care impulsionează procesul de instruire și stimulează necesitățile cognitive ale tinerei generații (în special, concursuri, olimpiade pentru tineri, concursuri internaționale, programe artistice, odihnă de vară pentru elevi). Condițiile de participare vor fi stabilite nemijlocit de către instituțiile competente, în conformitate cu legislația națională a Statelor Părților.

Articolul 25

Părțile vor promova cooperarea între Academia de Științe a Moldovei și Academia Poloneză de Științe în baza Acordului de cooperare științifică între Academia de Științe a Moldovei și Academia Poloneză de Științe, semnat la Cracovia, la 29 mai 1991.

Articolul 26

1. Părțile vor susține desfășurarea pe teritoriul Statelor Părți și în conformitate cu legislația națională internă a statelor Părți a evenimentelor culturale, educaționale și științifice, organizate de către organizații neguvernamentale, fondate în Republica Moldova de cetățeni de origine polonă și în Republica Polonă de cetățeni de origine moldovenească.
2. Părțile vor permite organizațiilor menționate în aliniatul 1 să primească asistență financiară și materială de peste hotare. Asistența materială va fi scutită de impozite vamale, în cazul în care legislația Statului Părții, pe teritoriul căreia se aduce această asistență, permite acest lucru.

III. Tineret și sport

Articolul 27

1. Părțile vor promova cooperarea cuprinzătoare în domeniul tineretului prin:

1) Participarea tinerilor la „ERASMUS+", programul UE pentru educație, formare, tineret și sport și Corpul European de Solidaritate;
2) Schimb de experiență dintre specialiști și experți în domeniile legate de tineret;
3) Schimb de experiență între asociații, organizații guvernamentale și non-guvernamentale, încurajând cooperarea între centrele de tineret naționale și regionale;
4) Sporirea interesului pentru sesiunile de instruire și cercetare referitoare la politicile de tineret - organizarea conferințelor și seminarelor pe subiecte ce vizează tineretul.

2. Instituțiile și organizațiile competente vor stabili condițiile realizării schimburilor și aspectele financiare ale acestora.

Articolul 28

1. Părțile vor promova cooperarea directă între federații de sport, asociații și cluburi din ambele țări.

2. Cooperarea dintre instituțiile sportive va include:

1) Popularizarea sportului și culturii fizice;
2) Schimb de experiență, materiale științifice și metodice;
3) Organizarea seminarelor și sesiunilor de instruire pentru a crește calificarea specialiștilor din domeniul culturii fizice;
4) Schimb de experiență privind sportul de masă, măsurile anti-doping și asigurarea securității în cadrul evenimentelor sportive;
5) Schimb de antrenori și specialiști din diferite discipline sportive.

3. Instituțiile competente vor stabili condițiile realizării schimburilor și aspectele financiare ale acestora.

IV. Cooperarea în domeniul radioului și televiziunii publice

Articolul 29

1. Părțile vor sprijini cooperarea dintre radiodifuzorii publici ai ambelor state în implementarea proiectelor în cadrul organizațiilor media internaționale, din care fac parte ambele Părți, în special în cadrul Uniunii Europene a Radiodifuziunii (UER).

2. Părțile vor încuraja difuzarea de către radiodifuzorii publici ai diferitelor genuri, în special pe teme culturale, istorice și subiecte populare de știință. Aceste emisiuni vor fi disponibile de fiecare dată în baza unor contracte de licență separate;

3. Părțile vor sprijini cooperarea directă în domeniile digitalizării, conservării și diseminării patrimoniului audiovizual;

4. Părțile vor încuraja schimbul direct de experiențe între radiodifuzorii publici în domeniul mass-media interactive;

5. Părțile vor sprijini prezentarea reciprocă a producției de filme și participarea reprezentanților lor la festivaluri internaționale de film, în conformitate cu regulile acestor festivaluri;

6. Părțile vor încuraja cooperarea radiodifuzorilor publici în domeniul:
1) schimb de programe de instruire pentru jurnaliști;
2) vizite ale jurnaliștilor specializați în tehnologiile informaționale moderne.

V. Alte domenii de cooperare

Articolul 30

Părțile vor promova schimbul de informații între instituțiile lor corespunzătoare, prin oferirea de publicații științifice și compendii care permit familiarizarea cu istoria, geografia și cultura ambelor țări.

Articolul 31

Părțile vor sprijini cooperarea în domeniile educației, științei, culturii, comunicării și informării în cadrul Organizației Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură (UNESCO), precum și la nivel bilateral - cooperarea directă între comisiile lor naționale pentru UNESCO.

VI. Condițiile schimbului de persoane

Articolul 32

Schimbul de persoane se va efectua în temeiul programelor academice și doctorale de schimb de burse, precum și în contextul sesiunilor științifice și de cercetare, cursurilor lingvistice, delegării lectorilor universitari - specialiști de limbă și literatură română cât și de limbă și literatură polonă în instituțiile de învățământ superior, precum și a delegării în grădinițe și școli a profesorilor de limbă polonă și a profesorilor de alte discipline, care se predau în limba polonă, precum și în cadrul vizetelor de scurtă durată.

Articolul 33

În cazul situațiilor de urgență parvenite în perioada aflării persoanelor delegate pe teritoriul statului celeilalte Părți, în temeiul prezentului Program, Partea primitoare va oferi acestor persoane asistență medicală. Partea trimițătoare se va asigura că persoana delegată în temeiul prezentului Program, deține asigurare medicală, care întrunește criteriile stipulate de legislația statului Părții primitoare și care asigură acoperirea cheltuielilor de tratament medical necesar în cazul îmbolnăvirii subite sau al accidentelor, precum și a costurilor de transport sanitar în țara lor de reședință.

Articolul 34

1. În conformitate cu art. 17 al prezentului Program, Partea primitoare va asigura participanții la schimb cu:

1) instruire sau stagii gratuite în instituțiile de învățământ superior de stat și în instituțiile autorizate să organizeze studii de doctorat;
2) cazare (contra plată) în cămine studențești în condițiile prevăzute pentru cetățenii Părții primitoare.

2. Partea trimițătoare se va asigura că participanții la schimb dețin mijloace financiare suficiente pentru acoperirea costurilor de transport, trai și cazare.

3. Actele candidaților pentru următorul an academic vor fi transmise către Partea primitoare până la 31 mai al anului în curs.

Articolul 35

1. Partea moldovenească va asigura angajaților, delegați în baza Articolului 18 și Articolului 19 al prezentului Program, în scopul realizării activității didactice în Republica Moldova:

1) achitarea salariului lunar pe perioada delegării și a indemnizației de concediu, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova;

2) scutirea de taxele de stat pentru acordarea dreptului de muncă, dreptului de ședere și a permisului de ședere provizorie;
3) cazare, conform prevederilor legale ale statului Părții primitoare.

2. Partea poloneză va acoperi cheltuielile de călătorie ale lectorilor universitari și profesorilor delegați. Actele lectorilor universitari și ale profesorilor vor fi transmise către Partea primitoare, nu mai târziu de 15 iunie a anului în curs.

Articolul 36

Costurile pentru persoanele încadrate în schimburi în baza Articolului 20 al prezentului Program, vor fi acoperite de Partea primitoare cu excepția cheltuielilor de călătorie, care vor fi acoperite de către participanți.

Articolul 37

Persoanele, care au început studiile superioare sau stagiile de cercetare până la intrarea în vigoare a prezentului Program, vor continua studiile până la finalizarea acestora în condițiile stabilite anterior.

Articolul 38

1. Autoritățile care implementează prezentul Program (aceasta înseamnă entități competente autorizate ale Părților pentru a realiza Programul), care primesc date cu caracter personal le pot utiliza (prelucra) doar în scopurile prevăzute de prezentul Program.

2. Autoritățile care implementează Programul se vor asigura că persoana a căror date cu caracter personal sunt prelucrate este informată despre:

1) identitatea operatorului care prelucrează datele cu caracter personal și contactele acestuia;

2) scopul și temeiul legal al prelucrării datelor cu caracter personal;

3) categoriile de date prelucrate;

4) destinatarii și categoriile de destinatari, dacă există, cărora datele cu caracter personal le vor fi transmise în scopurile prevăzute de Program;

5) perioada estimativă pentru care datele cu caracter personal sunt stocate or, daca aceasta nu este posibil, criteriile utilizate pentru determinarea acestei perioade;

6) dreptul de a solicita de la autoritatea care prelucrează, în baza Programului, datele cu caracter personal, accesul sau rectificarea datelor cu caracter personal, sau restricționarea prelucrării datelor referitoare la persona vizată sau dreptul de a se opune prelucrării acestor date;

7) dreptul de a retrage consimțământul, dacă acest lucru este necesar pentru prelucrarea datelor cu caracter personal;

8) dreptul de a depune o plângere la autoritatea administrativă competentă sau la instanța unei Părți, la care se face referință în paragraful (9) a acestui Articol în cazul încălcării drepturilor persoanelor vizate

9) existența unui proces decizional automatizat, inclusiv a profilării (informații despre logica utilizată, precum și importanța și consecințele preconizate ale unei astfel de prelucrări pentru persoana vizată).

3. După încetarea scopului pentru care aceste date au fost prezentate, acestea vor fi imediat distruse, iar Partea care realizează Programul și care a transferat datele va fi informată despre acest fapt;

4. Entitățile care implementează Programul se asigură că transferul, recepția, utilizarea ulterioară și distrugerea datelor cu caracter personal sunt înregistrate.

5. Entitățile care implementează Programul trebuie să se asigure că datele cu caracter personal transmise sunt corecte. Dacă entitatea care implementează Programul oferă date cu caracter personal eronate, sau le oferă fără a avea autorizațiile de rigoare, entitatea respectivă va notifica imediat Partea care recepționează datele cu caracter personal despre acest fapt și va lua măsuri pentru rectificarea sau distrugerea datelor respective.

6. Entitățile care implementează Programul vor asigura un nivel corespunzător de protecție a datelor cu caracter personal prelucrate. Părțile, în final, convin că entitățile care participă la implementarea Programului și care recepționează date cu caracter personal vor:

1) implementa măsuri corespunzătoare tehnice și organizaționale pentru a asigura nivelul necesar de securitate împotriva riscurilor prezentate de prelucrare, generate în special, în mod accidental sau ilegal, de distrugerea, pierderea, modificarea, divulgarea neautorizată sau accesul neautorizat la datele cu caracter personal transmise, stocate sau prelucrate într-un alt mod;

2) asigură că orice persoană care acționează sub autoritatea entității care implementează Programul și care are acces la datele cu caracter personal va prelucra aceste date doar la cererea sa.

7. În cazul dezvăluirii datelor cu caracter personal, fapt ce poate cauza riscuri înalte pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate, entitățile care implementează Programul se vor informa reciproc referitor la aceste încălcări și vor întreprinde toate măsurile necesare pentru a preveni dezvăluirea și pentru a asigura exercitarea drepturilor persoanelor vizate.

8. Persoanele, ale căror date cu caracter personal sunt procesate vor avea dreptul:

1) să acceseze datele cu caracter personal, să solicite corectarea, ștergerea și restricționarea prelucrării acestora sau să se opună prelucrării;

2) să obțină următoarele informații de la entitatea care implementează Programul:

a) identitatea operatorului sau operatorilor care prelucrează datele cu caracter personal ale persoanei vizate;
b) destinatarii sau categoriile de destinatari cărora le-au fost puse la dispoziție datele cu caracter personal;
c) scopul prelucrării datelor cu caracter personal;
d) categoriile datelor prelucrate.

9. Persoanele vizate vor avea dreptul de a depune o plângere la autoritatea competentă administrativă sau la o instanță a celeilalte Părți care va asigura exercitarea dreptului lor în cazul în care persoana consideră că datele sale cu caracter personal sunt prelucrate incorect.

Articolul 39

Condițiile de implementare a proiectelor, programelor și altor activități organizate în comun vor fi determinate pentru fiecare caz în parte prin încheierea unor acorduri specifice sau prin schimb de corespondență, realizat prin canale electronice de comunicare.

Articolul 40

Condițiile de intrare și ședere legate de implementarea prezentului Program se vor realiza în condițiile legislației Statelor Părților.

VII. Dispoziții finale

Articolul 41

Orice dispute sau divergențe care apar la interpretarea sau aplicarea prezentului Program vor fi soluționate prin negocieri între autoritățile competente ale ambelor Părți.

Articolul 42

Angajamentele, care rezultă din prevederile prezentului Program, vor fi finanțate de fiecare Parte în limita alocațiilor prevăzute anual în bugetul autorităților/instituțiilor implicate sau din alte surse legale.

Articolul 43

1. Programul va intra în vigoare la data semnării și se va aplica până la 31 decembrie 2025. Programul va rămâne în vigoare până la intrarea în vigoare a unui nou Program, dar nu mai târziu de 31 decembrie 2026. Încetarea acțiunii prezentului Program nu va prejudicia proiectele sau programele în curs de desfășurare.
2. Prezentul Program poate fi modificat, la înțelegerea reciprocă a Părților, prin încheierea unor protocoale adiționale, care sunt parte integrantă a prezentului Program.

Semnat la Varșovia, la 08.04.2022, în două exemplare originale, fiecare în română, poloneză și engleză, toate textele fiind egal autentice; în cazul divergențelor la interpretare, textul în limba engleză va prevala.

Pentru Guvernul Republicii Moldova	**Pentru Guvernul Republicii Polone**
N. Gavrilița	M. Morawiecki